

ر دیدار رئیس‌جمهور و مدیران رسانه‌ها چه گذشت؟

از اقتصاد و مذاکرات تا اصلاح‌طلبان

گروه سیاست: سیدابراهیم رئیسی پیش از انتخابات ریاست‌جمهوری دیداری با مدیران مسئول رسانه‌های اصلاح‌طلب داشت و نقطه‌نظرات آنها را شنید. در آن زمان این بیم وجود داشت که نکند رئیسی صرفا برای ایام انتخابات پذیرای اصلاح‌طلبان شده است...

- صفحه ۲

یکشنبه ۱۶ آبان ۱۴۰۰ | ۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ | ۷ نوامبر ۲۰۲۱

تترها

مجید انصاری خاطره ۲ سال پیش را زنده کرد

هجوم تهدیدهای پیامکی علیه FATF

صفحه ۳

رئییسی هم

در انتظار برجام

صفحه ۲

یک نماینده اصولگرا: بیگرد قضائی روحانی به‌خاطر عدم راه‌اندازی اینترنت ملی

تأکید بر آدرس غلط

صفحه ۲

حکم جنجالی برای مصاحبه با «شرق»

صفحه ۱۱

سازمان ناشفاف در شیخ بهایی

صفحه ۱۱

جامعه اعتمادش را به

هنرمندان از دست داده است؟

صفحه ۶

حرف اول

شناسایی طالبان مسئله صلح و امنیت بین‌المللی

مهرداد پشنگپور - حقوق‌دان

ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۱ به بهانه تأمین صلح و امنیت بین‌المللی از طریق مبارزه در تروریسم به افغانستان حمله کرد تا با ازبین‌بردن رژیم طالبان و القاعده را که در مامن فراهم‌آمده از رهگذر

سلطه طالبان غنوده بود. دنیای بهتری برای مردم سرزمین خود و سایر مردم روی کره زمین فراهم آورد. ادعایی خوب و بسیار خوش‌آب‌ورنگ که با وجود نقض تمام قواعد حقوق بین‌الملل، توانست همراهانی را هم پیدا کند. جورج دبلیو بوش به بهانه اینکه اعضای القاعده در حادثه ۱۱ سپتامبر دست داشته‌اند، تلاش کرد حمله خود به یک

عضو دیگر منشور ملل متحد را موجه نشان دهد؛ برای همین به قاعده «دفاع مشروع پیش‌دستانه» توسل جست. بر اساس این قاعده، این امکان وجود دارد که به حمله‌های قریب‌الوقوع یا در مواقعی که حمله‌ای اتفاق افتاده و دولت قربانی نیز پی برده که حمله‌های بیشتری در حال طراحی و انجام است، پاسخ مسلحانه داد. این دکترین

مشابهت بسیاری با «دفاع مشروع پیشگیرانه» دارد؛ درحالی‌که متفاوت از هم هستند. اصل مسئله لشکرکشی به افغانستان اما تا زمان خروج نیروهای خارجی همچنان از حیث قواعد حقوق بین‌الملل، عملی غیرقانونی بود. شورای امنیت سازمان ملل متحد به‌عنوان منشور مرجع بین‌المللی که صلاحیت قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری برای صلح و امنیت بین‌المللی را دارد، در ماجرای افغانستان در عمل در برابر تفرعن و قدرت ایالات متحده آمریکا منفعل ماند و این‌گونه که شایسته بود، وظایف خود را اجرا نکرد. عملکرد شورای امنیت در مواجهه با حمله به افغانستان؛ شورای امنیت در سپتامبر سال ۲۰۰۱

و پس از حمله به افغانستان، با تصویب قطع‌نامه ۱۳۷۳ کام بلندی در مبارزه با تروریسم برداشت. صدور و تصویب این قطع‌نامه برای نخستین‌بار امکان توسل به ماده ۵۱ منشور ملل متحد در صورت وقوع حمله مسلحانه علیه یک عضو ملل متحد تا زمانی که شورای امنیت اقدامات لازم برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به عمل آورد، هیچ‌یک از مقررات این منشور به حق ذاتی دفاع از خود، خواه فردی یا دسته‌جمعی لطمه‌ای وارد نخواهد کرد. اعضا باید اقداماتی را که در اعمال این حق دفاع از خود به عمل می‌آورند، فورا به شورای امنیت گزارش دهند.

ادامه در صفحه ۴

روزنامه شرق

سرنوشت FATF در گرو مذاکرات وین

آغاز مذاکرات برجامی، روند بررسی لوایح FATF را تسریع خواهد کرد!؟

خود را سپری کند؛ اما برای نجات اقتصاد بیمار و متضرر ایران از تحریم‌ها، تاکنون راه‌حلی ارائه نداده و فقط از قطع روابط اقتصادی با دنیا حمایت می‌کنند. کویسی منافع کاسیان تحریم و اصولگرایان تندرو در انزوای سیاسی و اقتصادی ایران است و از بیان نظرات خود در این راستا ابایی هم ندارند. این در حالی است که نتیجه پیوستن ایران به لوایح چهارگانه، شفافیت مالی را در پی خواهد داشت که در داخل نیز سبب کاهش مفاسد اقتصادی خواهد شد...

مشروح گزارش را در صفحه ۳ بخوانید

گروه سیاست: انتشار خبر ازسرگیری مذاکرات وین در آذرماه، احتمال تعیین تکلیف لوایح FATF را مجدداً مطرح کرده و انتظار می‌رود در صورت نتیجه‌بخش بودن مذاکرات و جدی شدن مسئله رفع تحریم‌ها، با هدف بازگشت ایران به بازارهای مالی و تجاری شاهد بررسی لوایح پالرمو و سی‌اِفتی در مجمع تشخیص مصلحت باشیم. هرچند اصولگرایان مخالف پیوستن ایران به گروه اقدام ویژه مالی معتقدند پیوستن ایران به این معاهدات اهمیتی ندارد و ایران بدون مرادوات بانکی و تجاری با دنیا می‌تواند امورات

کامبیز درمیخش بر اثر کرونا درگذشت

بدرود با مردی که از خط خنده آفرید

احمد عربانی
داودشهبیدی، هادی حیدری
جمال رحمتی و بهرام دبیری

صفحه آخر

یادداشت

درباره مسئولیت حفظ جان زندانی در زندان‌ها

و رسانه‌های رقیب به‌سرعت به انتشار گزارش و اخبار و شایعات درباره اتفاق بپردازند.
گاه تاخیر مقامات مسئول هم در این زمینه موجب انتشار شایعات و اخبار قابل‌توجهی می‌شود. در ماه‌های گذشته برخی اتفاقات از این دست.

روی داده که با کم‌توجهی رسانه‌های داخلی به‌ویژه صداوسیما رویه‌رو شده است. به‌دنبال انتشار اخباری درباره فوت یک زندانی در زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی در خرداد سال ۱۳۹۹ خبر داد که ۲۱۱ هزار نفر زندانی در زندان‌های کشور زندانی هستند که در ۲۶۸ مرکز نگهداری می‌شوند. وی در این گزارش خبر داد از نظر تعداد زندانی (و نه نسبت به جمعیت کل) رتبه ایران در آسیا هفتم و در جهان چهل‌وهفتم است. برخی برآوردها نشان می‌دهد اگر تعداد زندانیان در ایران را براساس رقم سال گذشته برآورد کنیم، رتبه ایران از نظر زندانی در جهان براساس نسبت به صد هزار نفر جمعیت در حدود رتبه دهم جهانی است که نشانگر تعداد زیاد زندانیان کشور است. آمارهای موجود نیز نشان می‌دهد در طول چند دهه گذشته بر شمار زندانیان کشور افزوده شده، به نحوی که در چهار دهه گذشته نرخ رشد تعداد زندانیان از نرخ رشد جمعیت به صورت قابل توجهی پیشی گرفته است. استمرار این روند نگران‌کننده و هشداردهنده است. در سالیان گذشته موضوع تعداد زیاد زندانیان کشور یکی از مسائل مورد

توجه مسئولان کشوری از جمله در مجلس و نیز قوه قضائیه بوده است. مجلس در سال ۱۳۹۶ با تصویب قانون «ساماندهی زندانیان و کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها» را تصویب و ابلاغ کرد. رؤسای قوه قضائیه نیز در سال‌های گذشته تأکید زیادی بر لزوم کاهش شمار زندانیان کشور داشته‌اند. افزایش تعداد زندانیان پیامدهای قابل‌توجهی برای کشور در پی دارد. یکی از این موارد افزایش هزینه‌های نگهداری، غذا و مراقبت‌های بهداشتی و امنیتی و جانی و نیاز کشور به افزایش تعداد زندان‌هاست. مراقبت از زندانیان به‌ویژه سلامت و جان زندانی جزء وظایف سازمان زندان‌هاست. در سالیان گذشته گاه و بیگاه خبرهایی درباره فوت برخی زندانیان منتشر شده که بازتاب رسانه‌ای بسیار وسیعی پیدا کرده و موجب بروز تشویش و نگرانی در افکار عمومی شده است. کم‌توجهی رسانه‌های داخلی در اطلاع‌رسانی شفاف و مستمر و حرفه‌ای و بی‌طرفانه درباره اخباری از این دست موجب می‌شود شبکه‌های اجتماعی

۲- در صورت وقوع تخلف احتمالی

اطلاع‌رسانی شفاف و دقیق به افکار عمومی و برخورد قانونی با متخلف ضمن آنکه به حفظ حقوق شهروندان منجر می‌شود، به اعتمادزایی در افکار عمومی نیز منجر می‌شود. دراین‌باره تدوین ضوابط روشن و جدی با اصلاح ضوابط و مقررات فعلی می‌تواند یاریگر قوه قضائیه باشد.

۳- تغییرات در قوه قضائیه و اصلاح برخی رویکردها در قوه قضائیه این‌امید را دامن زده است که دراین‌باره هم اقدامات اصلاحی انجام شود. برای پیشبرد این رویه، انجام تحقیقات و مطالعات جدی با همکاری نهادهای مطالعاتی و پژوهشی و آسیب‌شناسی کارشناسی و نیز به‌یاری طبلیدین رسانه‌های داخلی و از جمله روزنامه‌های مستقل برای تهیه حرفه‌ای خبر و گزارش از درون زندان‌ها دراین‌باره می‌تواند به اصلاح رویه‌های جاری منجر شود. پیشنهاد می‌شود ریاست جدید قوه قضائیه برای پیشبرد این هدف فضای مناسبی را برای ورود رسانه‌ها به این دست از پرونده‌ها مهیا کند.

در آستانه سفر هیئت طالبانی به ایران، اسپین‌تکنیک مدعی شد

احمد مسعود

به ایران آمده است

نقاب از چهره طالبان می‌افتد

صفحه‌های ۴ و ۸

یادداشت

تغییر افراد یا تغییر رویکردها

حسین معافی

دنیا به طور مداوم در حال تغییر و تحول است و به‌تعبیر «پیتدر دراگر» یگانه امر ثابت در دنیای امروز تغییر است. امروز همه ابعاد زندگی بشر ازجمله دانش، فناوری و مدیریت با شتابی بی‌مانند در حال تحول هستند. سازمان‌ها و نهادها برای بقا و پویایی خود ناگزیر به نوآوری و تغییرات مستمر و دائمی هستند. اگر تغییر، تحول و نوآوری ضرورت نداشت، بشر هنوز در زندگی انسان‌های اولیه و شاید هم در سطح زندگی جانوران باقی می‌ماند. گاهی برای عبور از چالش‌های پیش‌رو لازم است از افکار قدیمی و سنتی دست برداشت و گزینه‌های جدید را امتحان کرد. عوامل بسیاری وجود دارد که باعث می‌شود مدیران سازمان تصمیم بگیرند تغییراتی را در سازمان ایجاد کنند. چه در حوزه کسب‌وکار، چه در حوزه فناوری و چه در حوزه مدیریت اجرایی کشور. اگر تغییر وجود نداشت مدیریت کار ساده‌ای بود. هرچند بسیاری از فرایندهای مدیریت تغییر سازمانی با شکست مواجه می‌شود؛ اما اعمال تغییر در مواردی نتوانسته است موفقیت‌مکن است مثبت و مطلوب یا منفی و نامطلوب باشند؛ اما از آنجا که تغییر، اتخاذ یک رویکرد آینده‌نگر و صورت گرفته باشد، ضروری است تا با متخلفان تنها راهی است که به کمک آن می‌توان آینده را چه به‌عنوان یک فرد و چه به‌عنوان یک سازمان در دست گرفت؛ بنابراین باید پذیرای تغییر بوده و عناصر مثبت آن را در سازمان و به‌ویژه تجربه‌های پروژه توسعه داد. کلمه «تغییر» در شعارهای انتخاباتی بسیاری از نامزدهای ریاست‌جمهوری در چشم می‌خورد، ولی چگونه این تغییر می‌تواند مشکل‌گشا باشد و جامعه و مدیریت اجرایی کشور را به سوی رویکردهای جدید رهنمون شود؟ به طور برون‌داد مشابه گذشته خواهند داد و عملاً چرخه ۲- تغییر رویکردها، اما کدام تغییر تحول‌آفرین بوده و می‌تواند نقش مهم‌تری داشته باشد؟ مسلماً تغییر رویکرد خیلی مهم‌تر از تغییر صرف افراد برای حصول به مقصود در مدیریت اجرایی کشور است؛ چراکه افراد جدید در سیستم معیوب قبلی نتایج و برون‌داد مشابه گذشته خواهند داد و عملاً چرخه معیوب قبلی با تفاوت‌هایی جزئی تداوم خواهد یافت. پس به همراه کنارگذاشتن افراد مستهلک و تکراری، باید در بطن ماجرا رویکردهای جدیدی به نفع سیستم مدیریت اجرایی کشور و نهایتاً به سود مردم تغییر کند تا انتظارات و مطالبات بحق جامعه

ادامه در صفحه ۴

علاءالدین بروجردی:

جاده مذاکرات دوطرفه‌است

گروه سیاست: یک نماینده پیشین مجلس گفت: حتماً جاده مذاکرات دوطرفه است و طرف‌های مقابل نمی‌توانند به‌صورت یک‌طرفه راه را ادامه دهند و انتظار داشته باشند ما به تعهدات خودمان عمل کنیم؛ ما زمانی از کاهش تعهدات...

- صفحه ۳

سال نوزدهم • شماره ۴۱۳۷ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

«فرمالیسم حزبی» و منازعه قدرت در ایران

کیومرث اشتریان

«فرمالیسم حزبی» یا «فرمالیسم قدرت» یعنی بسنده‌کردن به مبارزه بر سر قدرت رسمی؛ یعنی به‌گونه‌ای صوری و سطحی‌نگرانه مبارزه سیاسی را

فقط در مبارزه بر سر مناصب سیاسی ببیند؛ یعنی مبارزه سیاسی را در محدوده «لیت» سیاسی و کسب منصب نمایندگی، وزارت، صدارت و مدیریت ببیند؛ یعنی چشم خود را بر گستره عظیمی از مواجهه منافع گوناگون گروه‌های اجتماعی برندید؛ یعنی زندگی اجتماعی را بریده از زندگی سیاسی تصور کنید و شمار گسترده‌ای از مناسبات مرتبط با مبارزه منافع را در شمار حوزه‌های به‌ظاهر «غیرسیاسی» درآرید و خود را از درگیری مستقیم با آن خلاص کنید. در برخورد با فرمالیسم دورویکرد وجود دارد؛ یکی معطوف به اصلاحات از بالا یا اصلاح ساختاری در قانون اساسی است که اخیراً به تفصیل درباره آن در یکی از روزنامه‌ها با عنوان «حقوق عمومی» سخن گفته‌ام و دیگری اصلاحات از پایین با از طریق سیاست‌های عمومی است. این دو هرچند می‌توانند مکمل یکدیگر باشند، اما تا جامعه از طریق بافت‌های اجتماعی که شفاف سیاسی خوش نال نایند و درک روشنی از منافع گروهی خود نداشته باشد و مراحل پیشاقانونی اساسی طی نشود، اصلاحات از بالا ممکن است به ویرانگری کور ختم شود. در این نوشتار به اصلاحات از پایین با رویکرد حزبی می‌پردازم. عرصه‌های سیاست‌گذاری فراتر از ایدئولوژی‌هاست و به قدری وسیع است که هیچ‌یک از ایدئولوژی‌ها نمی‌توانند آنها را به‌صورت کامل پوشش دهند. ادعای برخی از اندیشمندان سیاست‌گذاری عمومی این است که «ایدئولوژی‌های سیاسی» اثرگذاری کمتری نسبت به «تکنیک‌های سیاسی» در بهزیست انسان‌ها داشته‌اند. علاوه بر این، بسیاری از تکنیک‌های سیاستی ملک طلق هیچ ایدئولوژی سیاسی نیستند و با هر ایدئولوژی سازگارند. تکنیک‌های سیاستی فارغ از ارزش‌های ایدئولوژیک‌اند تا جایی که برخی مدعی‌اند که با سیاست‌گذاری عمومی مبتنی بر انبوه داده ناشی از عصر دیجیتال، مرگ ایدئولوژی‌ها فرامی‌رسد. اینان بر این باورند که این پدیده با گسترش فناوری‌های نوین و پیدایی طبقه جدید کارشناسی و کارآفرینی فنی در خدمات اجتماعی، روند سریع‌تری به خود گرفته و «آنالیتیک فناوری اطلاعات» جای «ایدئولوگ اجتماعی» را می‌گیرد. یکی از پرسش‌های نظری کلان در سیاست‌گذاری عمومی این است که چگونه و چه سیاست‌هایی می‌توانند منازعه سیاسی را در یک جامعه دامن زنده، یعنی سیاست (policy) متغییر مستقلى برای سیاسی (poli-tic) است. این پرسش مبنایی قرار گرفته است تا پژوهشگران، سخ‌شناسی‌هایی را توسعه دهند تا بر اساس آن سیاست‌هایی را که می‌تواند منازعه سیاسی را در یک جامعه گسترش دهد یا محدود کند، شناسایی و پیش‌بینی کنند. به‌طور مشخص فرض بر این است که سیاست‌های توزیعی، منازعات کمتر و سیاست‌های بازتوزیعی، منازعات بیشتری را در جامعه گسترش می‌دهند. اینکه احزاب سیاسی چگونه خود را در معرض این سیاست‌ها قرار می‌دهند و چه تحلیلی از سیاست‌های گوناگون اجتماعی دارند و به‌ویکردی را برای گسترش یا کاهش این منازعات در پیش می‌گیرند، یکی از موضوعات جذاب سیاسی است که می‌تواند سرنوشت احزاب سیاسی و اصلاحات اجتماعی را در آینده رقم زند.

مثلاً سیاست‌های دولت احمدی‌نژاد در یارانه‌ها، سیاست دولت روحانی در طرح دیگور سلامت و سیاست‌های اجتماعی و طرح تک‌تک از چین سیاست‌هایی سبب شد تا گرایش‌های سیاسی مردم در جذب و دفع محمود احمدی‌نژاد با حسن روحانی مؤثر باشد. اگر ادبیات حرفه‌ای سخ‌شناسی سیاستی می‌توان گفت شاید مهم‌ترین هدف‌مندان یارانه‌ها و چگونگی توزیع-یارانه می‌توانند نیاز اقتصادی را به گرایش سیاسی تبدیل و جمعیت خاکستری را تبدیل به یک حزب سیاسی توده‌ای کند. جامعه‌شناسی رای نشان می‌دهد که ویژگی‌های دموگرافیک جامعه کنونی ایران و بلاموضوع‌کردن دوگانه اصلاح‌طلبی-اصولگرایی برای این جمعیت خاکستری، زمینه‌های هویت‌یابی سیاسی جدیدی برای این جمعیت و پذیرش رنگ تعلق سیاسی دیگری را فراهم می‌کند. این جمعیت پتانسیل آن را دارد که تبدیل به پایگاه اجتماعی تعریف‌شده‌ای برای گرایش‌های توده‌ای شود. تلاش‌های معنی‌دار آقای احمدی‌نژاد، از سر تحلیل باشد یا از سر غریزه سیاسی وی، در همین چارچوب است.

ادامه در صفحه ۲